

فهرست مطالب

پیشگفتار.....	۹
مقاله ۱- اجتهاد و تاریخ آن.....	۱۱
سابقه تاریخی اجتهاد.....	۱۲
اجتهاد سنتی، و اجتهاد پویا.....	۱۸
فقه سنتی یا پویا.....	۱۸
شرائط اجتهاد.....	۲۳
الف: کلام.....	۲۳
ب: اصول.....	۲۴
ج: نحو.....	۲۵
د: صرف.....	۲۵
ه: زبان.....	۲۵
عربی.....	۲۵
و: شرائط برهان.....	۲۵
الف: شناخت اجتهادی:.....	۳۰
ب: لزوم علم به اصول اگر چه از راه تقلید.....	۳۱
ج: کفایت کردن ظن حاصل از خبر واحد.....	۳۱
تقلید.....	۴۳
تقلید در لغت.....	۴۵
تقلید از مجتهد زنده.....	۴۷
تقلید اعلم.....	۴۸
مقاله ۲- عرف عقلاء (۱).....	۵۰
چکیده.....	۵۰
کلید واژه.....	۵۰
مقدمه.....	۵۱
عرف.....	۵۳
اقسام عرف.....	۵۴

۲ ■ اندیشه‌های حقوقی - عرف و اجتهاد

۵۶	آیا مرتکبات عقلی، همان عرف عقلاء است.....
۵۷	سابقه عرف عقلاء.....
۵۹	جنگ با عرف صحیح، غلط است.....
۶۱	عرف و دین و جامعه.....
۶۱	انواع احکام اسلام.....
۶۶	نظر امام خمینی رضوان الله علیه.....
۷۰	بحوث حول بناء العقلاء.....
	عرف‌ها و بناات عقلایی که در زمان حاضر (پس از عصر غیبت)
۷۱	در میان جوامع.....
۷۳	ادله حجیت عرف.....
۷۶	منابع و مآخذ.....
۷۷	مقاله ۳ - عرف عقلاء (۲).....
۷۷	چکیده.....
۷۷	کلید واژه‌ها.....
۷۸	ادله حجیت عرف و نظر استاد مغنیه:.....
۷۸	نظر آیت الله شهید صدر:.....
۸۱	مبادی کلی عرف‌های عقلایی.....
۸۳	انواع تغییر حکم در پرتو عرف.....
۸۶	تغییر حکم در پرتو تغییر عرف.....
۹۰	منابع و مآخذ.....
۹۱	مقاله ۴ - پویایی فقه و اجتهاد در پرتو عرف یا در بستر زمان و مکان.....
۹۱	وظیفه مجتهدان و پژوهشگران در قبال مسائل جدید.....
۹۲	فقه در قلمرو حکم عقل و نقل.....
۹۴	گمشده‌ای که نتوان آن را یافت.....
۹۵	چرا دلیل انسداد حجّت نباشد.....
۹۷	زمان و مکان یعنی چه.....
۹۸	تعریف عرف.....
۹۹	تاریخ اجمالی عرف.....
۱۰۰	اقسام عرف.....

فهرست مطالب □ ۳

قرآن و عرف، و سنت و عرف.....	۱۰۳
عرف چگونه پا می‌گیرد و چگونه جا می‌افتد.....	۱۰۵
مبادی کلی احکام و اعراف چیستند؟.....	۱۰۷
انواع عرف عقلا از نظر حجیت.....	۱۱۳
نظر برخی علمای بزرگ درباره عرف.....	۱۱۵
مقاله ۵- فقه و اجتهاد در بستر زمان و مکان.....	
مقدمه.....	۱۲۹
گفتار اول: جاودانگی احکام و پویایی فقه.....	۱۳۲
۱- ۱- جامعه متحول، فقه متحول.....	۱۳۲
۱- ۲- پویایی فقه سنتی.....	۱۳۳
۱- ۳- منظور از زمان و مکان در فقه.....	۱۳۳
۱- ۴- قوانین و طبیعت انسان.....	۱۳۵
۱- ۵- قوانین و طبیعت جوامع.....	۱۳۷
گفتار دوم: بنائات عقلایی و احکام عرفی.....	۱۳۹
۱- ۱- قوانین اسلام در قلمرو حکم عقل.....	۱۳۹
۲- ۲- دلیل عقل.....	۱۴۰
۱- ۲- ۲- پویایی فقه و عمل به دلیل عقل.....	۱۴۲
۲- ۳- عرف.....	۱۴۳
۱- ۳- ۲- عرف و ارزش فقهی آن.....	۱۴۳
۲- ۳- ۲- ادله حجیت عرف.....	۱۴۶
۳- ۲- ۲- تقریر معصوم، و نظر امام.....	۱۴۹
مقاله ۶- ارزش مدرکات عقلی دلیل عقل.....	
دلیل عقل.....	۱۵۸
عدم ملازمه و اقوال در آن.....	۱۷۵
بحثی در قاعده اول.....	۱۷۶
بحثی در قاعده دوم.....	۱۷۶
مآخذ مقاله.....	۱۸۴
مقاله ۷- فقه مقارن.....	
.....	۱۸۶

۴ ■ اندیشه‌های حقوقی - عرف و اجتهاد

- ۱۸۶ چاره جویی و تلاش برای رفع اختلافات فقهی
- ۱۸۹ مقارنه:
- ۱۸۹ فقه مقارن
- ۱۹۰ فرق میان فقه و فقه مقارن
- ۱۹۱ علم خلاف
- ۱۹۱ علم خلاف در آغاز میان مذاهب اهل سنت پدید آمد
- ۱۹۳ فرق میان فقه مقارن و علم خلاف
- ۱۹۴ فوائد فقه مقارن
- ۱۹۵ شناخت انگیزه‌های اختلاف میان فقها
- ۱۹۶ شناخت اصول فقه مقارن
- ۱۹۶ چاره جویی برای رفع اختلافات فقهی در طول تاریخ
- ۱۹۶ الف - ابن مقفّع و تلاش او برای رسیدن به فقه دور از اختلاف
- ۱۹۷ ب - دو تن از خلفای عباسی در این تلاش
- ۱۹۸ ج - تلاش سلطان محمد عالمگیر در این راه
- ۱۹۸ د - تلاش دولت عثمانی
- ۱۹۹ هـ - تلاش محافل علمی مصر و سوریه